

Nr. 1006/04.04.2024

Către: *Instituția Avocatul Poporului*
În atenția *Doamnei Avocat al Poporului RENATE WEBER*

Stimate doamnă Avocat al poporului,

Subscrisa **FUNDAȚIA PENTRU APĂRAREA CETĂȚENILOR ÎMPOTRIVA ABUZURILOR STATULUI (FACIAS)**, persoană juridică română, cu sediul în România, București, Str. Dr. Grigore Mora, nr. 11, sector 1, cod fiscal 14083502, organizație non-guvernamentală, non-profit și apolitică, formulăm prezenta:

SESIZARE

Prin care, vă **solicităm să sesizați Curtea Constituțională a României** cu privire la încălcarea articolului 15 alin. 2 din Constituția României Republicată, cu privire la neretroactivitatea legii civile, prin aplicarea articolului 144 din Legea 360/2023, având în vedere următoarele motive:

Ca premisă a analizării principiului neretroactivității, trebuie să existe un conflict real de legi în timp, și anume: să existe două dispoziții de lege succesive care să reglementeze diferit materia, să existe un act, un fapt sau o situație juridică născută, săvârșită sau încheiată înainte de intrarea în vigoare a unei dispoziții noi.

Astfel, conform articolului 144 din Legea 360/2023, odată cu intrarea în vigoare a noii legi, pensiile stabilite conform legislației anterioare sunt recalulate și transformate în pensii conform noilor reglementări, toate pensiile existente fiind supuse recalculării pe baza unui punctaj total și a valorii punctului de referință, cu excepția pensiilor din fostul sistem al agricultorilor, care urmează un proces de recalculare distinct. Punctajul necesar pentru recalculare este obținut prin cumularea punctajelor anuale și a punctelor de stabilitate.

În situația în care, prin recalculare, rezultă un quantum al pensiei mai mare decât cel anterior, acesta va fi plătit, iar în caz contrar, se va menține quantumul anterior până când noul quantum devine mai mare ca urmare a creșterii valorii punctului de referință.

În fapt, pensionarea reprezintă un contract civil prin care statul, prin intermediul Casei Naționale de Pensii, se angajează la o prestație pecuniară în favoarea unei persoane, cu respectarea reglementărilor legale în vigoare la momentul respectiv.

Această prestație este acordată pe baza activităților anterioare ale persoanei, avându-se în vedere contribuția sa la fondul de pensii sau specificul unor profesii, în funcție de actele normative în vigoare la data pensionării.

Într-un stat de drept, nu este permisă modificarea aleatorie și imprevizibilă, la intervale scurte și în defavoarea beneficiarilor, a reglementărilor referitoare la vârsta de pensionare, cuantumul pensiei sau modalitatea de calcul. Aceste aspecte au fost luate în considerare atunci când s-a decis majorarea vârstei de pensionare, în etape și cu mult timp înainte de aplicarea efectivă a noilor criterii.

Neretroactivitatea legii, specifică domeniului civil, este prevăzută expres în Legea pentru punerea în aplicare a noului Cod civil, care stipulează că un contract este supus dispozițiilor legii în vigoare la data încheierii acestuia, în tot ceea ce privește încheierea, interpretarea, efectele, executarea și încetarea sa. Modificarea contractului se face cu respectarea tuturor condițiilor prevăzute de legea în vigoare la data modificării.

În cazul pensiilor profesionale, convenția dintre stat și beneficiar a vizat cuantumul total al pensiei, fără a include vreo clauză referitoare la posibilitatea recalculării acesteia în funcție de contribuția efectivă a titularului la fondul de pensii. Niciuna dintre părți nu poate modifica ulterior unilateral elementele fundamentale ale pensiei, spre deosebire de salariu, care poate fi renegociat, deoarece beneficiarul continuă să aibă obligații ce derivă din activitatea prestată la angajator. Pensionarul nu are nicio obligație de îndeplinit pentru a beneficia de pensie în cuantumul stabilit inițial, deoarece obligațiile specifice profesiei au încetat odată cu contractul de muncă și nu mai are dreptul să renegocieze pensia, așa cum este posibil în cazul salariaților.

Mai mult decât atât, Legea 360/2023 este în totală contradicție cu Constituția României cât și cu Convenția CEDO, deoarece a fost adoptată de Legislativ, ignorând dreptul fundamental la un proces echitabil referitor la actul de justiție. Astfel, ignoră principiul separației puterilor în stat, prin nesocotirea efectelor hotărârilor judecătorești pronunțate în ceea ce privește drepturile de pensie.

Pe cale de consecință, Articolul 144 din Legea 360/2023 încalcă articolul 15 alineatul 2 din Constituție prin impunerea retroactivă a unui nou sistem de recalculare a pensiilor, ceea ce afectează negativ drepturile deja câștigate de beneficiari sub legislația anterioară și prin hotărârilor judecătorești, subminând astfel principiul neretroactivității legii și securitatea juridică a cetățenilor care se bazează pe reglementările în vigoare la momentul pensionării lor.

Referitor la acest aspect, **Curtea Constituțională prin Decizia nr. 86/2023**, a statuat că, potrivit celor statuate în jurisprudența sa, cuantumul pensiei, stabilit potrivit principiului contributivității, se constituie într-un drept câștigat, astfel încât diminuarea acesteia nu poate fi acceptată nici măcar cu caracter temporar. Prin sumele plătite sub forma contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale, persoana în cauză, practic, și-a câștigat dreptul de a primi o pensie în cuantumul rezultat prin aplicarea principiului contributivității; astfel, contributivitatea, ca principiu, este de esența dreptului la pensie, iar derogările, chiar și temporare, referitoare la obligația statului de a plăti cuantumul pensiei rezultat în urma aplicării acestui principiu afectează substanța dreptului la pensie.

Totodată, trebuie avut în vedere și art. 1 alin. 5 din Constituția României republicată, prevede că: „În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie.”

În concluzie, operațiunea de recalculare a pensiilor privește în mod inevitabil trecutul, pentru că stagiul de cotizare a fost realizat în trecut, dar s-a efectuat, doar după data intrării în vigoare a Legii 360/2023. Pe cale de consecință, aceasta nu poate fi aplicată retroactiv, în privința cuantumului pensiilor anterior stabilite, ci numai pentru viitor, începând cu data intrării în vigoare.

Cu considerație deosebită,

